

МИРОСЛАВ АНТИЋ

Савршенство
ватре

■ Laguna ■

Copyright © 1982 Мирослав Антић
Copyright © 2014 овог издања, ЛАГУНА

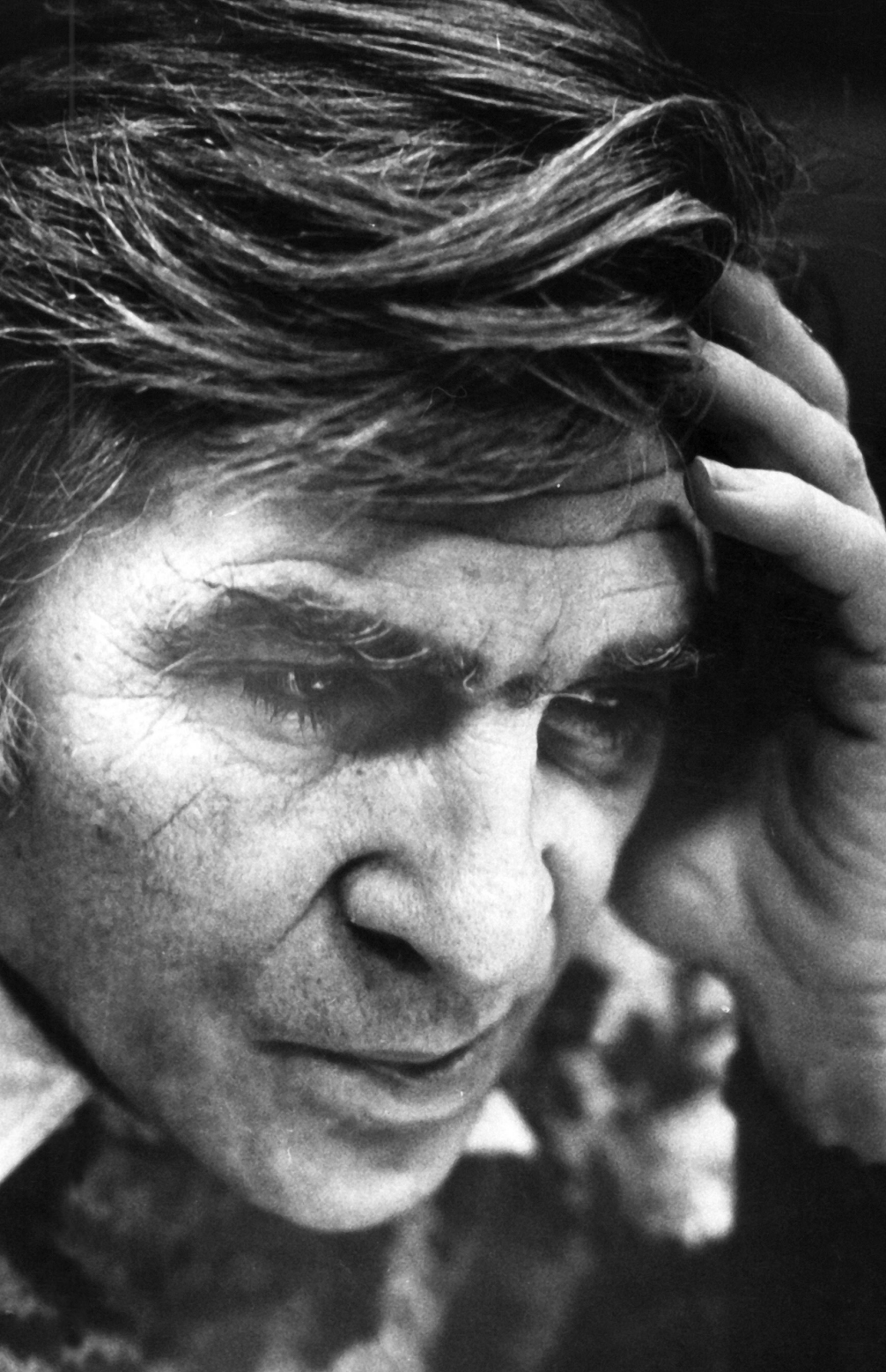

Kupovinom knjige sa FSC oznakom
pomažete razvoj projekta odgovornog
korišćenja šumskih resursa širom sveta.

SW-COC-001767

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Савршенство ватре

САДРЖАЈ

Први део	
Једно је дрво опет израсло.	11
Други део	
Знам ја да нисам у свему само човек	49
Трећи део	
Даљина што се непрекидно удаљује.	67
Четврти део	
Говорио сам са птицама	95
Пети део	
Кад се пребрзо расте	115
Шести део	
Шта не зна смрт о животу.	137
Седми део	
Око које осећа укусе сна и маште	153

Осми део	
У океану таме	165
Девети део	
Највеће осећање.	181
Десети део	
У свемиру, где се звезде савијају и ломе	197
Једанаести део	
Бродоломник у небу	213
Дванаести део	
Огромно клатно неба	239
Тринаести део	
Кад се талас повуче.	253
Четрнаести део	
Наго тело мога дрвета	275
Напомена.	283
Белешка аутора	285

Савру еусиво лавре

у манастиру
нека ми видосиште моје сарањке / тело
мало чупезио / јер миги некома
дигон

ПРВИ ДЕО

Једно је дрво ојей̄ израсло

и крпегамеане у петинама
сау вет ка

погит̄ оштона, крохке, месу,
сиданку, ~~такаса~~
тека одвојени ја мојни и ени
у дугу титрес

а ту некогаваши као петина
и гаска ~~и мена~~
сиданку и ни дугу сиданку

ко год је шешовни, ~~и фидес~~ ту збо
иу мана
мо онако како ја по дугем
чесо је онегав

I

Једно је дрво опет израсло лево одавде,
у мору зелене маховине.

Не знам има ли смисла да га уопште описујем,
оваквом врстом говора.

Обличја што су у речима
нису и обличја ван речи.

Дубоко сам се потресао
кад сам га угледао први пут.

Изгледа да сам стекао некакав свети дар
да проналазим доказе о прозирности згуснутог.

О нађеном у нетраженом, о вечитом тренутку,
о непотрошивој садашњости.

II

Дрво има некакав необичан,
скоро јуродив начин да се премешта.

Смео бих да се закунем да је његово сутра
ко зна кад започело.

Данима иде за мном, и, ма како се трудио,
не успевам да докучим

чиме из себе пружа
све своје неочекиване ноге.

Као да нема само један облик. Једну љуску.
Него се непрекидно догађа.

Чим потпуно у себе доспе, већ почиње да прска,
да се отвара и да излази.

III

Увежбавање духовне честитости налаже ми
да будем мудрији од свог ока.

Да без чуђења примим то што се дрво јавља
и непрекидно губи у простору и времену.

Ма како пустиловно изгледале неке
непрекорачивости,
овде се чини све то оистињеним и природним.

Пред оком ми се отвара огромна оностраност
и многолика домишљатост слободе и уобразиље.

Као и цео људски род, научио сам да ходам,
али то није исто што и кретање.

Ко није савладао невидљив корак мировања,
може ли сматрати да је одмрсио свој ум?

IV

Поздрављам свечану смиреност
којом је повезано чело тог дрвета.

Одговара ми његова преспора бела мисао.
То значи: поседовати стамена унутрашња стопала.

Одговара ми његова усамљеност.
Такве чудне изопачености обично убрајам у врлине.

То значи: бити лишен непотребног бављења
околином.
И припадати себи.

Ако му приђем и поклоним се,
и поклони се и оно мени, а нема ветра,

поравнаћемо у себи своју тишину и свој мир,
и изједначити се без себичности и остатка.

V

То значи: имати поверења
у оно о чему говоримо једно другом.

И бити слободан од ватре, воде и земног праха
у безначајној стварности ових предела.

Постати крајње изоштрен ветром,
а ипак усидрен у испарења неодредивог.

То значи: износити без журбе спољашњи ехо и
чистоту
свих својих митских скровишта и ризница.

И бити преузвишено недвосмислен у лепом
и неприљубљен уз скраму вида ниједног простора.

Неразглашен. Ненамењен. И неспутан.
И бити огрезао у шећер и густо вино тихих зрења.

VI

Видите, дрво, рекао сам прво ја њему,
показујући маховину што расте по околним
планинама,

видите, рекао сам замишљено,
један свакодневни народ, чије семе

векови труне у овај крај, народ хоризонталног стаса
и нечујних зелених стопала,

успузаће се неприметно по стенама,
и пре нас угледаће небо.

И смејаће се презриво с литица
нашим напорима у подножју,

нашим избезумљеним напорима да израстемо
из својих стабала и олистамо међу звездама.

VII

И рекао сам: једно је мислити о променама,
а друго: чинити покретљивост.

Ово је последње рскавичаво пролеће мог дечаштва,
и љуштим га са себе као потпуно искраћалу
нежност.

Можда сам већ ту негде
где се наслућују праве ствари.

У окомитој потери за крвотоком живих светлости,
за густим, узнемираним дахом невероватног,

у мени су се замрсили очеви мог порекла
и осећам под челом, и у кожи,

као чисту покретљивост, паперје, дар живота,
њихово пророчанско дисање и муку.

VIII

Данима уходим птице. Од њих учим да летим.
Учим како се бива рођак с ветром.

Полако губим прошлост. Престајем да се сећам
одакле сам то дошао.

Бавећи се играријом одвајања простора од
простора,
ускоро нећу знати да ли сам и сасвим ту.

Овакви брзоплети системи као човек,
упозоравају сасвим озбиљно.

Дошло је, чини ми се, време
да се упутим и у крилатост,

и да уснама дотакнем
опну између краја и почетка.

IX

Још нисам сигуран да ли стварно постоји
понешто што ми се чини да је постојеће.

Зато сам нехотице и долутао
у ове пределе поред мора.

Све око мене је малаксало и полуживо.
Једино маховина буја.

Осваја стопу по стопу
видике воде, камења и биља.

Огромна је то најезда, тешко разумљива нама
са унутрашње стране стварности.

Ми прво верујемо, па се бавимо стварањем.
А она прво створи, па верује у створено.

X

Оно што видим испред овог вида
сматрам још увек некако природним и разумљивим.

Али кад склопим очи и размишљам о маховини,
моје памћење не може да се сети.

Као ларве свилених буба у меком лишћу времена
зру понад њеног темена златне чауре васионе.

Закорачен једанпут као врхунска равнотежа
њен ход се сада умножава

до невероватне умешности. До мистичног искуства.
До тајних подручја разума.

Маховина је кренула.
Дошло је време оних који пузе.

XI

Погледајте ту њену запањујућу покорност,
генијалност лукавства и елеганцију грчења.

Какав оријашки ред и равнотежа ризика
тог насртања у правцу митологије светлости,

Плес једне већ далеко поодмакле цивилизације
израсле небу до под грло.

Варварство и префињеност. Самопоуздање и опрез.
Раскош и сиромаштво. Слобода и дисциплина.

Затуцаност и умност. И поама и отменост.
И реалност и љубав. И мржња и уобразиља.

Какав узбудљив и какав настран начин
бесмртности.
То мора бити велика уметност веровања.

XII

И рекох: ви сте доиста необично дрво,
јер сте у сталном раскораку са својом сенком.

Час бржи. Час спорији од ње.
Већ сам се двоумио, издалека,

да ли сте само привид,
или ваљано присуство темељне стварности.

Имам ја, тако, обичај да себи измишљам и утваре.
Не пролазим кроз време, него оно кроз мене.

Пре и после проналазим између сад и сад,
и покушавам да то преведем на људски говор.

Могу ли довести себе у искушење да вам поставим
не нека општа питања, већ питања од моје
важности?

XIII

Још нисам на том степену да доказујем истине.
За мене је то обредна и одвећ магична наука.

Ја тек обарам заблуде, учећи се од своје природе
да непристрасно посматрам умеће суседних
природа.

Примећујем да знате шта је то напор без напора
и усавршавање већ савршеног.

Зато вам се и обраћам.
Не дрхтим. Не зовем у помоћ.

Ја само упозоравам, док стојим овде и смешкам се,
и осећам у кичми како то с маховином

на моје очи постаје
и ненормално, и чудовишно, и озбиљно.